

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 12.8.2010
COM(2010) 429 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И ДО СЪВЕТА

относно прилагането на Регламент (ЕО) № 1889/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 година относно контрола на пари в брой, които се внасят и изнасят от Общността, изготвен в съответствие с член 10 от посочения регламент

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И ДО СЪВЕТА

относно прилагането на Регламент (ЕО) № 1889/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 година относно контрола на пари в брой, които се внасят и изнасят от Общността, изготвен в съответствие с член 10 от посочения регламент

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Регламент (ЕО) № 1889/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 година относно контрола на пари в брой, които се внасят и изнасят от Общността¹, наричан по-долу в доклада „Регламент относно контрола на пари в брой“, влезе в сила на 15 декември 2005 г. Съгласно член 10 от Регламента относно контрола на пари в брой четири години след влизането му в сила Комисията трябва да предостави на Европейския парламент и на Съвета доклад за неговото прилагане.

Регламентът относно контрола на пари в брой се прилага от 15 юни 2007 година и предвид факта, че се прилага отскоро, държавите-членки и Комисията насочиха вниманието си към създаването на съответните структури и към развитието на адекватни процедури, които да позволят хармонизираното прилагане на Регламента относно контрола на пари в брой.

За да даде начало на процеса на оценка през юли 2008 г. Комисията изпрати въпросник на държавите-членки. В резултат на отговорите на държавите-членки на въпросника², както и на последвалите дискусии по време на няколко срещи с държавите-членки в рамките на работната група за контрола на пари в брой, Комисията получи достатъчно информация, за да изготви настоящия доклад.

2. ОБЩ КОНТЕКСТ

2.1. Контекст

2.1.1. Законодателство на Европейския съюз (ЕС)

Правната рамка на ЕС за предотвратяването на изпирането на пари обхваща Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 година за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризъм³, изменена с

¹ ОВ L 309, 25.11.2005 г., стр. 9–12.

² Отговори на въпросника бяха получени до 25 февруари 2009 г. от всички страни, с изключение на Белгия, която не отговори. Следователно информацията в доклада се основава на информацията, предоставена от 26 държави-членки. Статистическите данни за пари в брой се отнасят до всички държави-членки.

³ ОВ L 309, 25.11.2005 г., стр. 15–36.

директиви 2007/64/ЕО, 2008/20/ЕО и 2009/110/ЕО, както и с Регламент (ЕО) № 1781/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 15 ноември 2006 година относно информацията за платеща, придружаваща парични преводи⁴. Меродавни са също Решение 2000/642/ПВР на Съвета относно условията за сътрудничество и обмен на информация между звената за финансово разузнаване на държавите-членки и Рамково решение 2001/500/ПВР на Съвета относно изпирането на пари, идентифицирането, проследяването, замразяването, изземването и конфискацията на средствата и приходите от престъпна дейност. Стратегията на ЕС за борба с финансирането на тероризма допълва посочената правна рамка и предлага мерки с цел подобряване на резултатите от борбата срещу финансирането на тероризма.

В Директива 2005/60/ЕО, която замества Директива 1991/308/ЕИО, се съдържа механизъм на ЕС за предотвратяване на изпирането на пари посредством наблюдение на операциите на кредитните и финансовите институции и на определени професии. Рискът прилагането на механизма да бъде заобикаляно чрез движението на пари в брой за незаконни цели или за финансиране на тероризма доведе до необходимостта тази мярка да се допълни от изискване за контрол на пари в брой, които се внасят и изнасят от ЕС.

За тази цел бе приет Регламентът относно контрола на пари в брой, с който в условията на единния пазар и икономическия и валутен съюз да се постигне баланс между предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма и основните принципи за свободно движение на стоки, пари, услуги и капитал.

2.1.2. Международни аспекти

Основен партньор за осигуряване на ефективно прилагане на Регламента относно контрола на пари в брой е Специалната група за финансови действия (FATF) и свързаният с нея регионален комитет Moneyval. Този междуправителствен комитет, създаден на срещата на високо равнище на Г-7, проведена в Париж през 1989 г., подкрепя правителствени политики за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма. За целта той издава препоръки и насоки и проследява съответствието с препоръките чрез система за взаимно оценяване, което позволява да се оказва постоянен натиск върху участващите страни за осигуряване на ефективни мерки за борба с изпирането на пари и с финансирането на тероризма.

Специалната препоръка IX на FATF относно куриерите, пренасящи пари в брой, е транспонирана в ЕС посредством Регламента относно контрола на пари в брой. Дискусиите относно процедурите, предвидени в Специалната препоръка IX, и докладите за оценка и за напредъка, изготвени от експертите на FATF, многократно са ускорявали процеса на подобряване на контрола на пари в брой в държавите-членки.

Наскоро FATF призна ЕС като наднационален орган за прилагане на Специална препоръка IX относно куриерите, пренасящи пари в брой. Това признаване предполага съобразяване със специфични критерии, като обмен на

⁴ ОВ L 345, 8.12.2006 г., стр. 1–9.

съответна информация на наднационално равнище и съпоставими програми за обучение, събиране на информация, правоприлагане и целеви програми, разработвани и прилагани на наднационално равнище.

2.2. Основни елементи на Регламента относно контрола на пари в брой

2.2.1. Задължение за деклариране

С Регламента относно контрола на пари в брой се установява единен подход в рамките на ЕС по отношение на контрола на пари в брой въз основа на задължителна система за деклариране на пари в брой, които се внасят и изнасят от ЕС, на стойност 10 000 EUR или повече. В декларацията пътниците трябва да предоставят информация на посочения компетентен орган относно декларатора, собственика и получателя, както и информация относно размера, естеството, произхода, предназначението и транспорта на пари в брой. В Регламента относно контрола на пари в брой не се определят начинът на деклариране (например устно, писмено, по електронен път) и форматът на декларацията.

2.2.2. Определяне на правомощията на компетентните органи

За да се осигури спазване на задължението за деклариране, националните компетентни органи трябва да бъдат оправомощени да упражняват контрол върху физическите лица, техния багаж и транспортните им средства. При неспазване на задължението за деклариране парите могат да бъдат задържани и се налагат санкции.

2.2.3. Записване и обработка на информацията

Регламентът относно контрола на пари в брой задължава държавите-членки да записват и обработват цялата информация, която получават посредством декларациите и/или при проверки, и да предоставят тази информация на националното звено за финансово разузнаване на държавата-членка, през която пътникът влиза в ЕС или го напуска.

2.2.4. Обмен на информация

Ако съществуват индикации, че съответна сума пари в брой е свързана с незаконна дейност, която се асоциира с движението на пари в брой, може да се обмени информация с органите на друга държава-членка и информацията да се предостави на Комисията, ако засяга неблагоприятно финансовите интереси на ЕС.

В съответствие със съществуващите споразумения за взаимопомощ между административните органи информацията, получена в изпълнение на Регламента относно контрола на пари в брой, може да се предоставя и на трета държава при спазване на съответните национални разпоредби и разпоредбите на ЕС за предоставянето на лични данни на трети държави.

2.2.5. *Поверителност на данните*

Всички данни, получени при прилагането на Регламента относно контрола на пари в брой, са поверителни. Всички лични данни се обработват и използват в съответствие със съответните разпоредби за защитата на личните данни. При необходимост се прилагат правилата за класифициране на информацията, за да се гарантира сигурността на данните.

2.3. **Контрол на движението на пари в брой в Европейския съюз**

Регламентът относно контрола на пари в брой не засяга националните мерки за контрол на движението на пари в брой в рамките на ЕС. Тези национални мерки обаче трябва да са в съответствие с член 65 от Договора за функционирането на ЕС, с който държавите-членки се оправомощават да установят процедури за декларирането на движението на капитали за целите на административната или статистическата информация или да предприемат мерки в интерес на обществения ред и сигурност, при условие че прилаганите мерки и процедури не представляват средство за произволна дискриминация или прикрито ограничение на свободното движение на капитали.

Следните държави-членки⁵ упражняват такъв контрол на движението на пари в брой в рамките на ЕС на границите с други държави-членки: Белгия, България, Кипър, Германия, Дания, Испания, Франция, Италия, Малта, Полша и Португалия. За тази цел всички те използват задължителна система за деклариране с праг от 10 000 EUR, с изключение на Португалия, където декларирането не е задължително, освен когато физическото лице подлежи на проверка. Австрия освен на границата извършва контрол върху движението на пари в брой и на цялата територия на страната. Подобно на Австрия, Испания е въвела контрол на национално равнище, но за суми не по-малки от 100 000 EUR. Обединеното кралство не е въвело рутинни проверки на движението на пари в брой в рамките на ЕС, но служителите извършват на територията на Обединеното кралство (произволни) проверки на пътниците и на техния багаж за пренасяни пари в брой. Ирландия прилага процедура, подобна на тази в Обединеното кралство, но с праг за парите в брой от 6438 EUR. Чешката република, Естония, Гърция, Финландия, Унгария, Литва, Латвия, Люксембург, Нидерландия, Румъния, Словения, Словакия и Швеция не прилагат каквато и да било форма на проверки на движението на пари в брой в рамките на ЕС.

⁵ Информацията, предоставена в този доклад, относно контрола на движението на пари в брой в рамките на ЕС не представлява позицията на Комисията по отношение на съвместимостта на тези национални мерки с член 65 от Договора за функционирането на ЕС.

3. ПРИЛАГАНЕ НА РЕГЛАМЕНТА ОТНОСНО КОНТРОЛА НА ПАРИ В БРОЙ

3.1. Контекст

3.1.1. Компетентни органи

В Регламента относно контрола на пари не се посочва кой орган трябва да бъде определен от държавата-членка за компетентен орган. На практика 23 държави-членки са предоставили правомощия на митниците като основен орган. Дания и Естония са оправомощили органите за данъчен и митнически контрол. Две други държави-членки — Полша и Обединеното кралство, са предоставили тези правомощия на органите за митнически контрол и гранична охрана .

Специфичните национални особености са отразени и в голямото многообразие от други отговорни органи: Федералната (криминална) полиция, звената за финансово разузнаване (ЗФР), Агенцията за защита и антитероризъм, граничната охрана, провинциалните правителства, министерството на финансите, управленията за борба с измамите или службите за разследване и съдебните органи. Най-често партньори при осъществяването на контрол върху движението на парите в брой са полицейските служби и ЗФР. В 16 държави-членки това сътрудничество между органите е скрепено с писмени споразумения за сътрудничество. Една трета от държавите-членки са създали комитети за сътрудничество или работни групи между компетентните органи.

3.1.2. Определение на понятието пари в брой

Определението на понятието пари в брой в Регламента относно контрола на пари в брой се основава на определението, използвано от FATF в Специална препоръка IX, и обхваща прехвърляеми ценни книжа и валута. До момента държавите-членки не са съобщили за наличието на големи проблеми, свързани с прилагането на това определение. Злато, ценни метали и камъни не са включени в определението. Някои държави-членки съобщават за национални разпоредби, подобни на задължението да се декларират пари в брой, прилагани за злато и/или ценни метали и камъни (България, Германия, Австрия (на националната територията), Кипър, Чешката република и Полша). В определението не се включват и многоцелеви електронни карти с кеш функция. Една държава-членка (Германия) съобщава за национални разпоредби, които изискват декларирането на електронни пари.

3.2. Задължение за деклариране

Всяко физическо лице, влизащо на територията на ЕС или напускащо я, е задължено да декларира всяка сума в размер на или надхвърляща 10 000 EUR, която пренася, пред компетентните органи на държавата-членка, през която то влиза на територията на ЕС или я напуска, т.е. на първия входен пункт и последния изходен пункт на ЕС.

3.2.1. Повишаване на осведомеността относно задължението да се декларира

За да се гарантира, че пътниците са осведомени за задължението си да декларират, на национално равнище и на равнището на ЕС се организират и провеждат постоянно информационни кампании. На равнището на ЕС са

изготвени и разпространени афиш (10 000 екземпляра, на 22 езика), многоезични брошури (401 520 екземпляра, отпечатани през 2007 г., преработени и преиздадени в 1 000 000 екземпляра през юли 2009 г.), рекламни статии в списания, разпространявани на борда на самолети (в 10 списания на големи авиокомпании през септември 2009 г.), уеб страници (2007 г., преработени през август 2009 г.) и анимационен клип (през 2007 г., преработен през ноември 2009 г., на 7 езика). Подобни средства са използвани и на национално равнище — афиши, уеб страници, информация за заинтересованите лица или съобщения за пресата във връзка с извършените разкрития.

Общото впечатление е, че акциите за информиране по отношение на контрола върху движението на пари в брой са допринесли значително за повишаване на информираността на пътниците по отношение на задължението им да декларират парите в брой, въпреки че само 4 държави-членки са проследили резултатите от комуникационната кампания и в нито един от случаите не са използвани средства за измерване на ефекта или ефективността от информационните кампании.

Регламентът относно контрола на пари в брой не съдържа изрично задължение за организиране на информационна кампания, но почти всички държави-членки признават, че е било необходимо да се предприемат действия за повишаване на информираността. 17 държави-членки информират, че използват постоянна информационна кампания за контрола върху движението на пари в брой, за да гарантират постоянно повишаване на осведомеността. Някои държави-членки смятат за необходимо в регламента да се включи задължение за повишаване на осведомеността относно контрола върху движението на пари в брой, тъй като това ще улесни контактите с летищните органи, които да съдействат за излагане на информационните материали.

3.2.2. *Място за деклариране*

Регламентът относно контрола на пари в брой изисква физическите лица да декларират парите в брой пред компетентните органи на държавата-членка, през която влизат на територията на ЕС или я напускат. По принцип това изискване не създава проблеми за държавите-членки.

Транзит

За транзитните пътници, използващи въздушен превоз, е трудно да се спази задължението да декларират парите в брой *на първия входен пункт или на последния изходен пункт* на ЕС, поради различията в транзитната инфраструктура на летищата. В транзитните зони съществуват малко или различни средства за деклариране на пари в брой и няма достатъчно време между полетите.

За компетентните органи на държавите-членки е също така трудно да осигурят хармонизирани проверки на транзитните пътници. Недостиг на време, липса на подходящи средства за контрол поради различията в транзитната инфраструктура на летищата и различните канали на придвижване на ръчния и на чекирания багаж затрудняват проверките.

Специална проектна група от експерти по въпросите на контрола върху движението на пари в брой разгледа тези въпроси и стигна до заключението, че изглежда необходимо да се преработи член 3 от Регламента относно контрола на пари в брой, за да може процедурите за контрол върху движението на пари в брой да бъдат съобразени с процедурите за проверките на багажа на пътниците в съответствие с членове 192 до 194 от Регламент (ЕО) № 2454/93 на Комисията от 2 юли 1993 година за определяне на разпоредби за прилагане на Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета за създаване на Митнически кодекс на Общността⁶.

3.2.3. *Методи за деклариране*

Регламентът относно контрола на пари в брой позволява информацията за деклариране на пари в брой да се предостави писмено, устно или в електронен вид. Повечето държави-членки са избрали писменото деклариране. Само Дания, Австрия и Испания позволяват устна декларация, която се отразява от митницата в писмен документ. Австрия (само за професионални куриери, пренасящи пари в брой), Испания и Полша позволяват декларациите да се подават по електронен път. За второто тримесечие на 2009 г. 90 % от декларациите за пари в брой са писмени, 9,7 % са подадени по електронен път, а 0,3 % са устни. Всички държави-членки са изготвили формуляри, в които е предвидено предоставянето на всички данни от изисквания минимум по силата на член 3, параграф 2 от Регламента относно контрола на пари в брой.

Първата фаза на прилагане показва, че използването на общ образец на декларация би допринесло значително за подобряване на (електронния) обмен на информация относно декларациите за пари в брой. Освен това по този начин ще се подобри разбирането от страна на международните пътници за това, какво се очаква от тях, като така ще се подобри съответствието с изискванията.

За целта бе изготвен общ образец на европейска декларация (CDF). Понастоящем 16 държави-членки използват този образец: Австрия, Кипър, Дания, Естония, Гърция, Финландия, Унгария, Ирландия, Люксембург, Малта, Нидерландия, Полша, Португалия, Румъния, Швеция и Словения. Други държави-членки възнамеряват да го въведат в бъдеще (България, Германия, Латвия, Словакия) или вече използват формуляри, които са много близки до общия образец (Испания, Франция, Литва). В почти всички държави-членки декларациите за движение на пари в брой се приемат и могат да бъдат попълнени на официалните езици на страната, в която съответното лице подава декларацията, както и на английски. Някои държави-членки разрешават формулярът на декларацията за движение на пари в брой да се попълва на други широко разпространени европейски езици.

3.2.4. *Статистически данни за декларациите за движение на пари в брой*

В Регламента относно контрола на пари в брой не е предвидено изрично изискване за предоставяне на статистически данни. Държавите-членки обаче се споразумяха да изпращат на Комисията статистическите данни от

⁶ ОВ L 253, 11.10.1993 г., стр. 1–766.

декларациите за движение на пари в брой⁷. В статистическите данни неточните декларации за движение на пари в брой или заключенията в резултат на проверки се отбелязват като „записи“ (за повече информация виж 3.4.2.).

Приложение 1 съдържа статистически данни за декларациите за движение на пари в брой и записите, събрани от всички държави-членки между 15 юни 2007 г. и 30 юни 2009 г.

През посочения период в държавите-членки са получени 178 351 декларации за движение на пари в брой на обща стойност в еквивалент на 79 922 млн EUR. При влизане са събрани 101 824 декларации за движение на пари в брой, а при излизане — 76 527.

В приложение 2 под формата на графика са представени данните, предоставени от държавите-членки, за събраните декларации за движение на пари в брой, която показва значителни разлики.

За разглеждания период Германия, Италия и Франция са приели съответно 25 %, 22,5 % и 13 % от общия брой получени декларации за движение на пари в брой, следвани от Испания (9 %), Литва (4,5 %), Полша (4 %), Обединеното кралство (3,5 %) и България (3 %).

Необходимо е постоянно наблюдение на тези статистически данни, за да се подобри качеството на хармонизираното прилагане на контрола върху движението на пари в брой в държавите-членки.

От приложение 3 става ясно, че броят на декларациите за движение на пари в брой, направени в държавите-членки, е нараствал бързо до края на 2008 г. (от 13 196 декларации за движение на пари в брой през третото тримесечие на 2007 г. на 28 210 декларации за движение на пари в брой за последното тримесечие на 2008 г.). През второто тримесечие на 2009 г. броят на декларациите за движение на пари в брой е спаднал до 27 236. Същото развитие може да бъде наблюдавано в приложение 4 за сумите в еквивалент на евро, посочени в декларациите за движение на пари в брой (5 432 млн. EUR през третото тримесечие на 2007 г., 13 051 млн. EUR за последното тримесечие на 2008 г., 9 496 млн. EUR през второто тримесечие на 2009 г.). Твърде вероятно е броят на декларациите за движение на пари в брой и сумите в евро, посочени в декларациите, да отразява общия спад на икономическата активност през 2009 г., свързан с кризата в банковия сектор.

През второто тримесечие на 2009 г. повече от 63 % от декларациите за движение на пари в брой са направени на летища, 30 % — на сухопътни граници, 5 % — в пристанища и 2 % — на железопътни връзки. 86,2 % от декларациите за движение на пари в брой са направени от частни куриери, пренасящи пари в брой, 13,8 % — от професионални куриери, пренасящи пари в брой.

⁷

Споразумението предвижда държавите-членки да изпращат статистически данни за движението на пари в брой, които не включват информация за декларациите за движение на пари в брой и проверки на територията на ЕС.

3.3. Информация относно правата на националните органи за упражняването на контрол

3.3.1. Правомощия за осъществяване на контрол в държавите-членки

Проверките в държавите-членки са насочени към подадените декларации, пътниците, багажа и транспортните средства. Всички държави-членки заявяват, че извършват физически проверки. Почти всички държави-членки използват съоръжения за сканиране. 4 държави-членки съобщават за използването на кучета, обучени за проверки за откриване на пари в брой.

За да се осигури ефикасен и ефективен контрол, е особено важно използването на адекватна стратегия за управление на риска. 12 държави-членки съобщават за използването на национална стратегия за контрол на движението на пари в брой. Други държави-членки съобщават за използването на критерии за анализ на риска за контрол на движението на пари в брой в основните входни и изходни пунктове. 17 държави-членки прилагат стандартно описание на рисковете за контрол на движението на пари в брой и 18 използват разузнавателни сигнали при контрол на движението на пари в брой, като получават и/или подават тези сигнали. 4 държави-членки съобщават, че са организирали съвместни целеви действия на национално равнище с други компетентни органи.

3.3.2. Резултати от контрола

Записите, направени от държавите-членки (виж приложение 1) показват 13 019 случая на обща стойност 1 632 млн. EUR. По-голяма част от случаите са регистрирани в следните държави-членки: Германия (40 %), Франция (20 %), Италия (12 %), Обединеното кралство (10 %), Нидерландия (6 %), Полша (4 %) и Испания (4 %). Графиката от приложение 5 относно броя на записите показва тези значителни разлики.

Няколко държави-членки съобщават за малко или за липса на записи. В някои случаи това показва по-скоро невъзможността на държавите-членки да съберат на централно ниво данните отколкото действителна липса на извършени проверки (виж информацията от 3.4.2). Други държави-членки съобщават за много висок дял на записите спрямо броя на спонтанно попълнените декларации за движение на пари в брой (виж приложение 6). Строгото наблюдение на резултатите от проверките ще позволи да се разкрият и проследят евентуалните разлики между държавите-членки в подхода им при упражняване на контрол, което ще позволи корекции при необходимост за осигуряване на пълно хармонизиране на подхода при осъществяването на контрол от страна на държавите-членки.

Броят на записите устойчиво нараства, за да достигне от 552 случая през третото тримесечие на 2007 г. до 2 300 случая през второто тримесечие на 2009 г. (виж приложение 7). Сумата в еквивалент на евро в записите, отразена в приложение 8, бе съвсем устойчива през периода с изключение на записите през последното тримесечие на 2008 г. поради разкриването на недеklarирана прехвърляема ценна книга с висока стойност в Германия (33 млн. EUR през

третото тримесечие на 2007 г., 1 149 млн. EUR през последното тримесечие на 2008 г., 72,5 млн. EUR през второто тримесечие на 2009 г.).

3.4. Информация за записването и обработката

3.4.1. Регистриране и обработка на декларациите за движение на пари в брой

Всички държави-членки съобщават, че записват информацията за декларациите за движение на пари в брой. 14 държави-членки я записват в автоматизирана централна база данни. В повечето от случаите това е самостоятелна база данни на централно равнище, позволяваща понякога директен достъп на националното ЗФР (в 2 държави-членки централната база данни се съхранява от националното ЗФР). В повечето от случаите другите компетентни органи като националното ЗФР понастоящем нямат достъп до съхранената информация.

Държавите-членки, които са съобщили, че не използват автоматизирано записване на декларациите за движение на пари в брой, в повечето случаи използват Excel файлове или местни база данни.

3.4.2. Регистриране и обработка на задължителни декларации за движение на пари в брой и информация, получена при проверки

25 държави-членки съобщават, че записват и обработват информацията, получена при извършените проверки за движението на пари в брой. 1 държава-членка съобщава, че не съхранява този вид информация, въпреки че с член 5 от Регламента относно контрола на пари в брой изрично се изисква от държавите-членки да правят това. 12 държави-членки записват информацията в автоматизирана централна база данни. Другите държави-членки я записват в база данни, съхранявани от местните митнически пунктове за контрол. Една държава-членка съобщава, че се записват само разкритите нарушения, а друга — че се записват само резултатите от щателни проверки.

3.4.3. Регистриране и обработка на информация за задържане на пари в брой

Процедурите за задържане на пари в брой не са задължителни, тъй като в член 4 от Регламента относно контрола на пари в брой се посочва, че пари в брой МОГАТ да се задържат с административно решение. 23 държави-членки съобщават, че записват и обработват информация за задържани пари в брой. Швеция и Франция съобщават, че не записват този вид информация. За Полша и Белгия няма информация.

15 държави-членки (Австрия, България, Кипър, Германия, Естония, Испания, Финландия, Ирландия, Италия, Латвия, Литва, Нидерландия, Португалия, Словения и Обединеното кралство) записват данните за задържани пари в брой в централна база данни. 7 държави-членки (Дания, Гърция, Люксембург, Унгария, Румъния, Словакия и Швеция) съобщават за база данни, която се съхранява от местните митнически бюра, докато Чешката република предоставя тази информация директно на националното ЗФР.

Понастоящем държавите-членки не предоставят на Комисията статистически данни за задържани пари в брой. В близко бъдеще нов модул на Митническата информационна система (МИС) на Европейската служба за борба с измамите

(OLAF) ще позволи на държавите-членки да въвеждат всички данни за задържани пари в брой.

3.5. Информация, която се предоставя на звената за финансово разузнаване

21 държави-членки предоставят спонтанно на своите национални ЗФР информация за декларациите за движение на пари в брой. Само Финландия, Италия и Обединеното кралство съобщават, че предоставят тази информация при поискване, докато Кипър и Унгария предоставят информация на своите национални ЗФР само при съмнителни случаи. Информацията се предоставя на ЗФР по електронен път, по пощата, с официално писмо или чрез пряк достъп до базата данни от декларациите за движение на пари в брой. Периодичността на предоставянето на тази информация е различна — от непосредствено предоставяне чрез директен достъп до базата данни до ежедневно, ежеседмично или ежемесечно предоставяне или предоставяне максимално на три месеца или на тримесечие (2 държави-членки).

Някои държави-членки съобщават за по-бързи процедури за информиране на националните ЗФР, когато информацията се отнася до разкриването на съмнително движение на пари.

Повечето държавите-членки (Австрия, България, Кипър, Чешката република, Германия, Дания, Естония, Гърция, Финландия, Унгария, Ирландия, Италия, Люксембург, Малта, Нидерландия, Румъния, Словакия, Словения, Швеция и Обединеното кралство) съобщават, че предоставят информация на националните ЗФР за съмнителни декларации за пари в брой (няма информация за Белгия, Франция, Полша и Португалия). Някои държави-членки (Латвия, Германия и Литва) предоставят информацията на националните ЗФР, като им осигуряват директен достъп до базата данните, съдържаща пълна информация за декларациите за движение на пари в брой. Испания и Нидерландия вече поддържат централната база данни с информация за пари в брой в националното ЗФР.

Националните различия в организирането на ЗФР и връзките с другите компетентни органи затруднява предлагането на по-хармонизирани процедури за обмен на информация между митниците и ЗФР.

Незаконни дейности „смърфинг“

16 държави-членки съобщават, че прилагат специфичен контрол върху движението на пари в брой под прага от 10 000 EUR, когато съществуват индикации за незаконни дейности, свързани с движението на пари в брой, широко известни като „смърфинг“. Тази възможност е предвидена в член 5, параграф 2 от Регламента относно контрола на пари в брой. Повечето държави-членки предоставят тази информация на своите национални ЗФР.

3.6. Обмен на информация между държавите-членки и Комисията

При липсата на комитет, който би могъл да подпомага Комисията в администрирането на Регламента относно контрола на пари в брой, Комисията създаде постоянна работна група с представители на всички държави-членки, която се събира три пъти в годината. Работната група е финансира по рамковата програма Митници 2013, с която се финансират дейности по сътрудничество между държавите-членки и Комисията. Работната група насочва усилията си върху подобряването на обмена на информация, хармонизирането на процедурите, установяването на най-добри практики и създаването на подходящи условия за органите на държавите-членки, позволяващи им да обменят мнения за прилагането на Регламента относно контрола на пари в брой. Приетият наскоро от работната група „Наръчник с насоки относно контрола на пари в брой“ е изготвен с тази цел.

Държавите-членки и Комисията биха могли да се възползват от процедурата по комитология, за да постигнат по-високо равнище на хармонизиране.

Освен това бе създадена отделна виртуална група по интереси в сигурен инструмент в екстранет, което позволява на публичните администрации да споделят информация и да участват в дискусии на форуми. В него се съдържа и информация за централизираните звена за контакт на държавите-членки и за денонощните звена за контакт, което позволява бърз обмен на информация между компетентните органи. Държавите-членки отговарят за актуализацията на посочената информация.

3.6.1. Обмен на информация между държавите-членки

Държавите-членки съобщават за обмен на информация относно контрола върху движението на пари в брой с помощта на много разнообразни средства. Сред тях е Информационната система за борба с измамите (AFIS) на ОЛАФ, създадена с Регламент (ЕО) № 515/97 на Съвета от 13 март 1997 година относно взаимопомощта между административните органи на държавите-членки и сътрудничеството между последните и Комисията по гарантиране на правилното прилагане на законодателството в областта на митническите и земеделските въпроси⁸. Държавите-членки обменят също така информация за риска посредством електронната информационна система за риск в рамките на общата митническа система за управление на риска, създадена по силата на Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12 октомври 1992 година относно

⁸ ОВ L 82, 22.3.1997 г., стр. 1–16.

създаване на Митнически кодекс на Общността⁹. Посочват се и директни контакти посредством централизираните национални звена за контакт за контрол върху движение на пари в брой, между оперативните митнически учреждения, чрез разузнавателните служби, звената за контакт на правоприлагащите органи или мрежата от длъжностни лица за връзка по въпросите на данъчните престъпления, както и използването на компютърните програми на Европол.

В рамките на работната група на Съвета в областта на митническото сътрудничество държавите-членки редовно организират съвместни целеви действия. По време на френското председателство бе организирана съвместна операция на митниците във връзка с контрола на движението на пари в брой, пренасяни от куриери, под названието „Атина“.

3.6.2. *Обмен на информация с Комисията*

Всички държави-членки предоставят на Комисията статистически данни за прилагането на Регламента относно контрола на пари в брой на всяко тримесечие. Тези данни се обработват и се предоставят на всички държави-членки.

Посредством информационната система за борба с измамите (AFIS) държавите-членки предоставят на Комисията данни за случаи, при които съществуват индикации, че паричните суми са получени в резултат на престъпление или друга незаконна дейност, която засяга финансовите интереси на ЕС. Модулът митническа информационна система (МИС), който е част от информационната система AFIS ще позволи на държавите-членки да включат информация за задържани, иззети или конфискувани пари в брой. В идентификационната база данни за митнически досиета, която е част от информационната система AFIS, трябва да може да се въвежда информация, свързана с разследвания, предприети от митническите органи, което ще позволи да се провери дали дадено лице (или предприятие) е било обект на криминално разследване в някоя от държавите-членки. В идентификационната база данни са отразени само няколко случая, тъй като модулът МИС все още не е оперативен.

3.6.3. *Статистически данни относно обмена на информация*

Когато има индикации, че декларирани или разкрити парични суми са свързани с незаконна дейност, която предполага движение на пари в брой, държавите-членки могат да обменят информация в съответствие с член 6 от Регламента относно контрола на пари в брой. Държавите-членки съобщават за малко случаи и уточняват, че количественото им определяне е трудно, тъй като информацията обикновено се обмена за всеки конкретен случай посредством директни контакти между служителите от правоприлагащите органи, за които централните служби не са уведомени. Комисията, отчитайки значението на адекватния обмен на информация, създаде с държавите-членки група по проект за подобряване на обмена на информация.

⁹ ОВ L 302, 19.10.1992 г., стр. 1–50.

3.7. Обмен на информация с трети държави

С Регламента относно контрола на пари в брой не се налага задължение за обмен на информация с трети държави. Държавите-членки осъществяват този обмен посредством международни споразумения за взаимопомощ, двустранни споразумения, директни контакти с централизираните звена за контакт в третите държави, мрежата от митнически органи и мрежата от длъжностни лица за връзка по въпросите на данъчните престъпления. Посочва се и обменът на информация посредством националните ЗФР.

Комисията предостави обща информация за системите, използвани в рамките на Специалната група за финансови действия (FATF).

По време на специална среща между ЕС и САЩ, проведена през април 2008 г., на работната група „Митници 2013 за контрола на пари в брой“ бяха обменени най-добри практики и опит.

3.8. Поверителност/ защита на данните/ сигурност

Във всички държавите-членки се прилага следното законодателство:

Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни¹⁰, както и

Решение на Комисията от 29 ноември 2001 г. (2001/844/ЕО, ЕОВС, Евратом) С посоченото решение се определят правилата за класифицирането на информация с цел да се гарантира нейната сигурност¹¹.

¹⁰ ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31–39.

¹¹ ОВ L 317, 3.12.2001 г., стр. 1.

Общи разпоредби по отношение на поверителността/разпоредби по отношение на професионалната тайна

Повечето държави-членки (Австрия, България, Кипър, Чешката република, Германия, Гърция, Испания, Финландия, Франция, Естония, Унгария, Ирландия, Италия, Латвия, Малта, Полша, Румъния, Швеция, Словения и Обединеното кралство) съобщават за специфични мерки за защита на данните по отношение на обмена на информация, свързана с контрола на движението на пари в брой. За Белгия, Люксембург и Португалия информация не е предоставена. На практика повечето държави-членки прилагат общи мерки за защитата на личните данни. Освен това съвсем малко държави-членки съобщават за мерки относно класифицирането на данни с цел да се гарантира сигурността на информацията. Четири държави-членки (Дания, Литва, Нидерландия и Словакия) съобщават, че общите мерки за защита, сигурност и поверителност на информацията се прилагат и за данните, отнасящи се до контрола на движението на пари в брой.

Може да се направи заключение, че повечето държави-членки осигуряват общ минимум на поверителност или защита на личните данни във връзка с контрола на движението на пари в брой. Няколко държави-членки са приели специфични мерки при извършване на контрола на движението на пари в брой, за да осигурят защитата на личните данни, или са класифицирали информацията относно контрола на движението на пари в брой, за да гарантират сигурността на информацията.

3.9. Санкции

Всички държави-членки са въвели изисквания, предвиждащи санкции при неспазване на задължението да се декларира. Санкциите, предвидени от повечето държави-членки, могат да се считат за съразмерни, възпиращи и ефективни, с изключение на малък брой държави-членки, където размерът на административните санкции изглежда прекалено нисък, за да има възпиращ ефект. Комисията поиска тези държави-членки бързо да отстранят тази слабост.

18 държави-членки могат да прилагат по-значими санкции от стриктните административни санкции съгласно член 9 от Регламента относно контрола на пари в брой. Тези санкции включват изземване или задържане на пари в брой при наличието на съмнения за незаконна дейност, (по-големи) глоби, затвор или конфискуване на парите.

От държавите-членки не се изисква да изпращат на Комисията статистически данни за санкциите, които са приложили. Все пак наличната информация *ad hoc* потвърждава, че повечето от държавите-членки са предвидили санкции.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Сведенията, получени от държавите-членки, показват, че през последните години прилагането на Регламента относно контрола на пари в брой като цяло е задоволително. Държавите-членки са определили компетентни органи, които

да следят за това пътниците да спазват задължението си да декларират, декларациите за движение на пари в брой се обработват и се извършват проверки на пътниците, техния багаж и превозните им средства. Те са създали също така система от санкции и/или система за задържане на пари в брой при неспазване на изискванията за деклариране на пари в брой. Държавите-членки са създали условия информацията, получена посредством системата за деклариране на пари в брой, да се предоставя на националните ЗФР. При необходимост те обменят информация с други държави-членки, с Комисията и с трети държави, като в същото време спазват нормите за поверителност и защита на данните. Предвид различията между държавите-членки при събирането и контрола на декларациите за движение на пари в брой е необходимо строго наблюдение на държавите-членки, за да се подобри хармонизираното прилагане от тяхна страна на Регламента относно контрола на пари в брой. При необходимост от държавите-членки ще се изисква да предприемат действия за отстраняване на слабостите.

В няколко държави-членки са отбелязани някои недостатъци при съхраняването, обработката и предоставянето на информацията относно извършвания контрол, както и при въвеждаето на национални санкции. Комисията предприема необходимите действия, за да гарантира правилното прилагане във всички държави-членки на законодателството на ЕС относно контрола на движението на пари в брой.

5. ПРЕПОРЪКИ

Опитът, придобит при прилагането на практика на Регламента относно контрола на пари в брой, позволява да се направи заключението, че НЕ е необходимо съществено преразглеждане на регламента.

Той показва обаче, че следва да се направят някои корекции в регулаторната рамка относно контрола на движението на пари в брой, като:

се преработи член 3 от Регламента относно контрола на пари в брой, за да се отчетат трудностите на държавите-членки при осъществяването на практически контрол по отношение на транзитните пътници;

се въведе общ за ЕС образец на декларациите за движение на пари в брой, основаващ се на общия образец на декларация, използван понастоящем от болшинството държави-членки, за да се постигне по-добро хармонизиране на събираните данни, да се повиши осведомеността на пътниците и евентуално да се компютризира обработката на данните;

се въведат задължителни изисквания за докладване (на всяко тримесечие) на Комисията на статистически данни, събрани от държавите-членки, за да се гарантира наблюдението на ефективното прилагане на Регламента относно контрола на пари в брой. Тези изисквания за съобщаване се основават понастоящем на доброволни споразумения —

да се включат задължителни изисквания за повишаване на осведомеността относно задължението за деклариране на парите в брой. Понастоящем всички комуникационни действия се предприемат на доброволен принцип —

да се въведе процедурата по комитология, за да се създаде правна рамка за дискусиите с държавите-членки във връзка с изпълнението на Регламента относно контрола на пари в брой;

да се предвиди правоприлагащ регламент на Комисията относно технически елементи като формата на общия образец на декларация или съдържанието на изискванията за докладване.

По-добро хармонизиране може да се постигне посредством обмен на най-добри практики и подобряване на хармонизирането на процедурите посредством незадължителни нормативни актове като насоки или технически споразумения между държавите-членки в рамките на работната група за контрола на пари в брой.

За да се постигне *пълно* хармонизиране на контрола на пари в брой при влизане и излизане от ЕС, ще бъде необходимо *да се измени* Регламента относно контрола на пари в брой.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1:

Обобщени статистически данни за декларациите и записите за движение на пари в
брой за всички държави-членки
за периода трето тримесечие на 2007 г. — второ тримесечие на 2009 г.

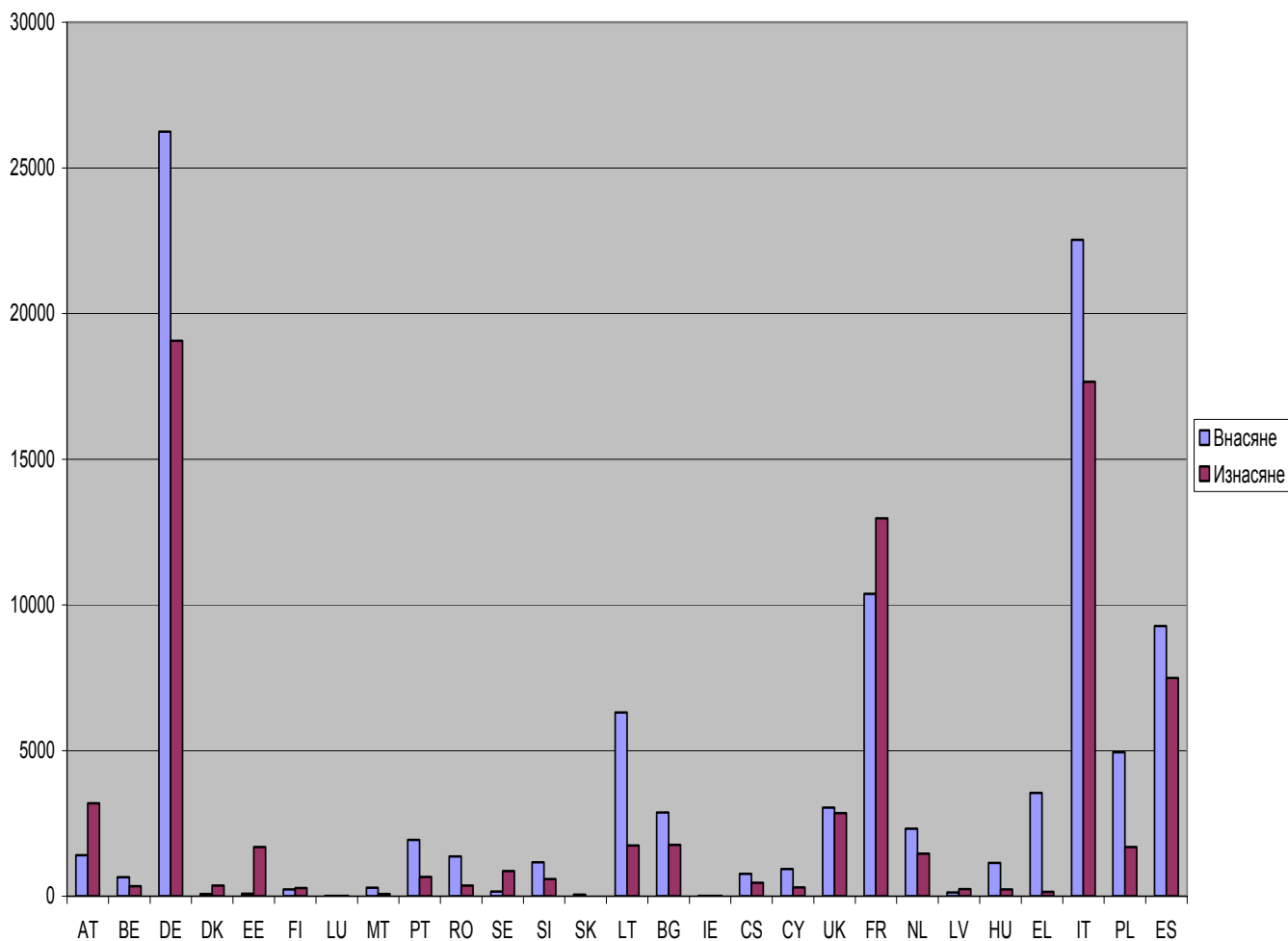
Държава	Спонтанни декларации за пари в брой				Записи			
	Брой декларации	Внасяне	Изнасяне	Сума в евро	Внасяне	Изнасяне	Общо	Сума в евро
AT	4589	1404	3185	5.631.564.366	4	12	16	1.394.484
BE	995	653	342	53.470.113	23	13	36	2.751.764
DE	45303	26239	19064	55.775.450.005	3272	1938	5210	996.985.476
DK	435	70	365	16.811.874	3	276	279	7.580.171
EE	1769	79	1690	1.091.682.756	5	3	8	225.823
FI	520	233	287	81.599.560	36	12	48	1.252.599
LU	15	7	8	1.150.540	0	0	0	0
MT	369	291	78	17.116.042	2	0	2	57.140
PT	2588	1932	656	212.936.525	324	179	503	31.511.113
RO	1729	1362	367	160.856.092	0	5	5	26.079
SE	1015	158	857	33.050.252	11	0	11	428.802
SI	1750	1167	583	3.027.662.737	50	10	60	3.604.333
SK	51	50	1	1.663.601	0	0	0	0
LT	8046	6302	1744	214.153.403	0	2	2	16.199
BG	4636	2870	1766	304.051.835	12	41	53	5.377.271
IE	24	9	15	680.755	4	12	16	336.430
CS	1227	762	465	420.463.999	2	0	2	36.655
CY	1240	935	305	47.741.670	14	20	34	870.916
UK	5895	3042	2853	203.555.076	341	926	1267	31.848.240
FR	23339	10373	12966	1.936.488.129	1572	984	2556	221.041.774
NL	3776	2321	1455	161.789.026	264	453	717	23.039.467
LV	369	123	246	84.639.062	4	0	4	942.263
HU	1380	1145	235	78.083.925	11	10	21	490.359
EL	3695	3550	145	123.303.936	2	8	10	1.243.525
IT	40194	22531	17663	8.745.018.735	796	801	1597	258.241.296
PL	6636	4943	1693	242.940.502	40	35	75	5.209.018
ES	16766	9273	7493	1.253.528.580	33	454	487	37.828.899
ОБЩО	178.351	101.824	76.527	79.921.453.095	6.825	6.194	13.019	1.632.340.096

IT, PL и GR не са предоставили данни за проверки на пари в брой за третото и четвъртото тримесечие на 2007 г.

BE не е предоставила данни за третото тримесечие на 2007 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ 2:

Брой на декларациите за пари в брой
за всички държави-членки
за периода трето тримесечие на 2007 г. — второ тримесечие на 2009 г.

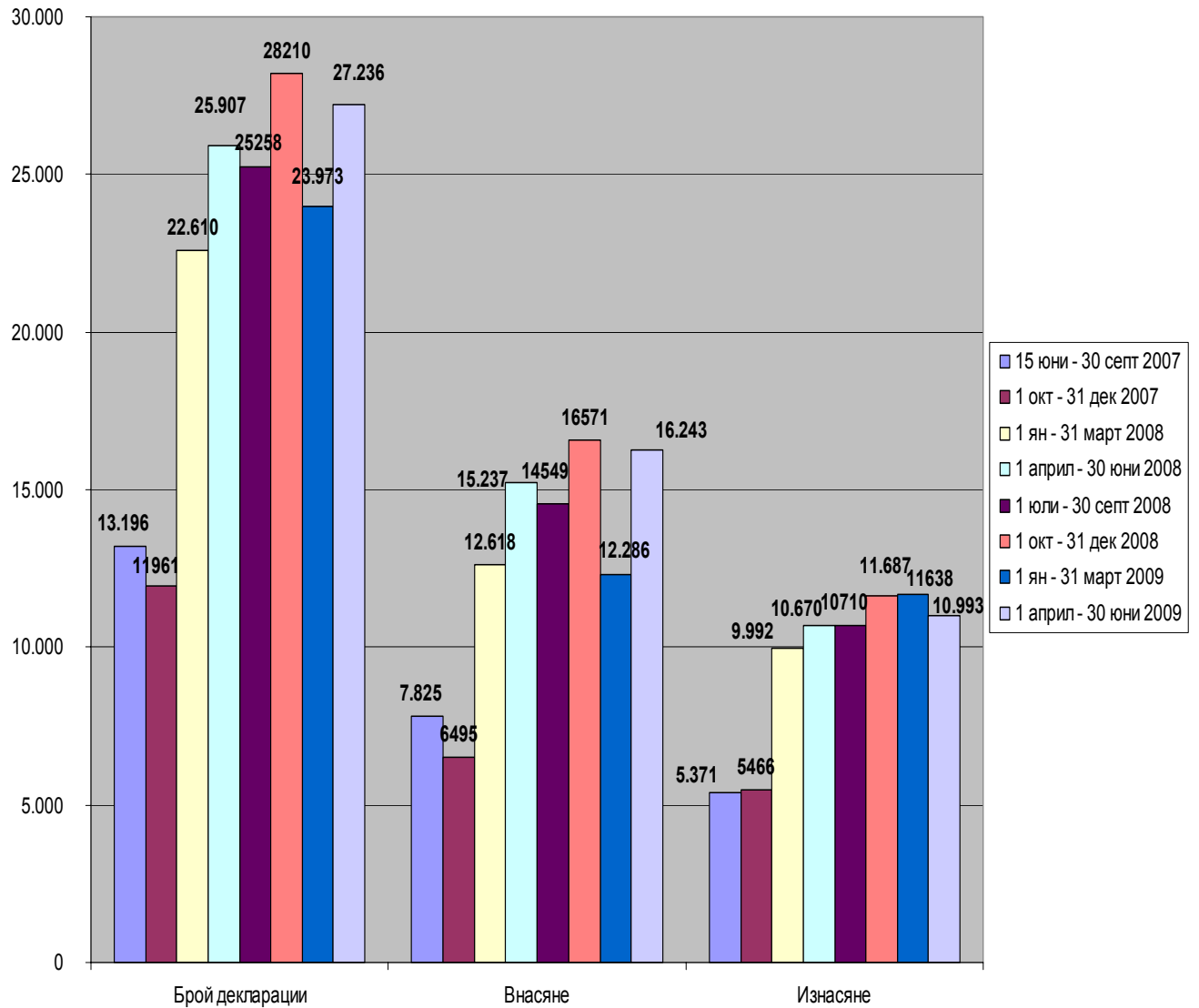

IT, PL и GR не са предоставили данни за проверки на пари в брой за третото и четвъртото тримесечие на 2007 г.

BE не е предоставила данни за третото тримесечие на 2007 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ 3:

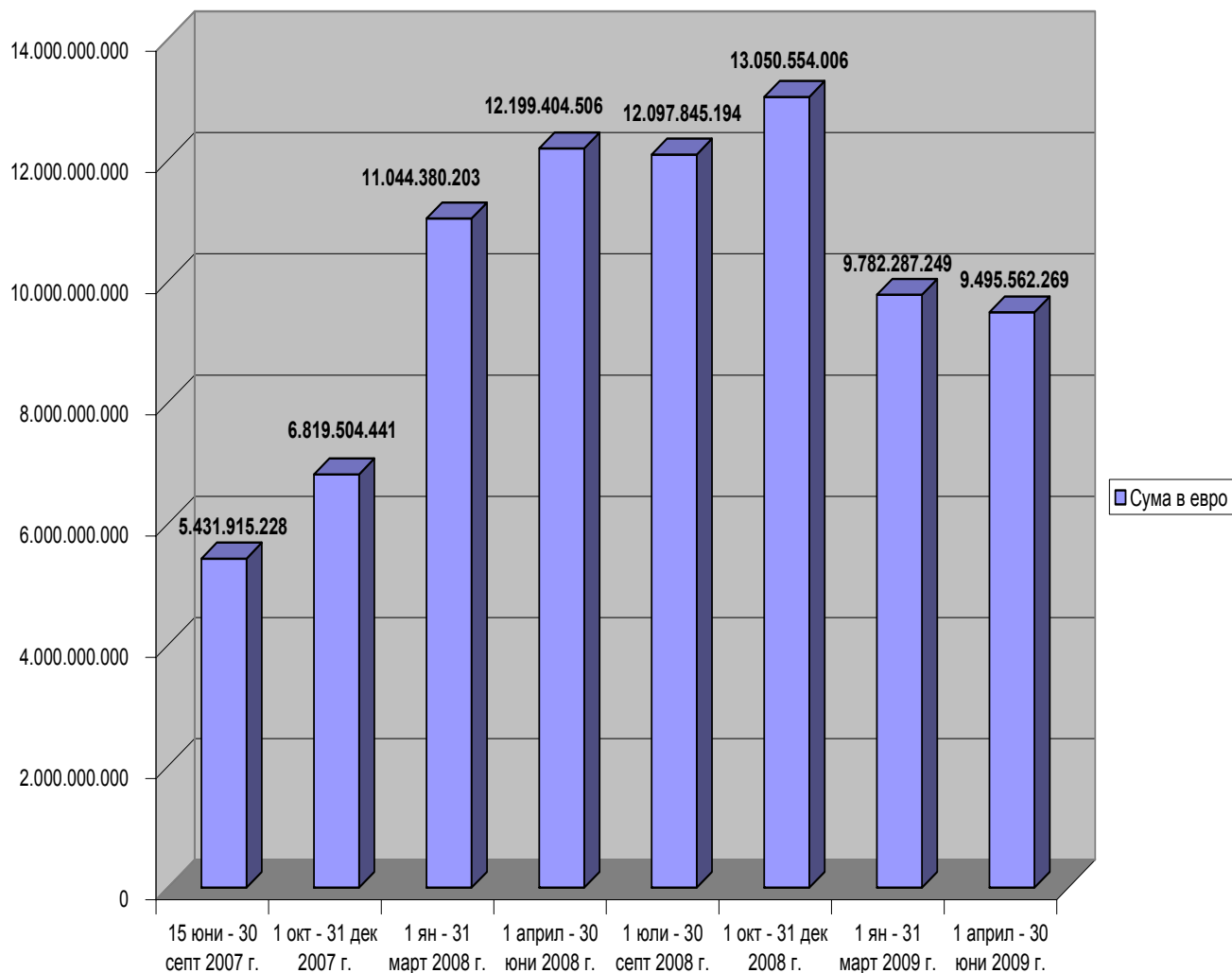
Брой на декларациите за движение на пари в брой
— общо
за периода трето тримесечие на 2007 г. — второ тримесечие на 2009 г.

IT, PL и GR не са предоставили данни за проверки на пари в брой за третото и четвъртото тримесечие на 2007 г.
BE не е предоставила данни за третото тримесечие на 2007 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ 4:

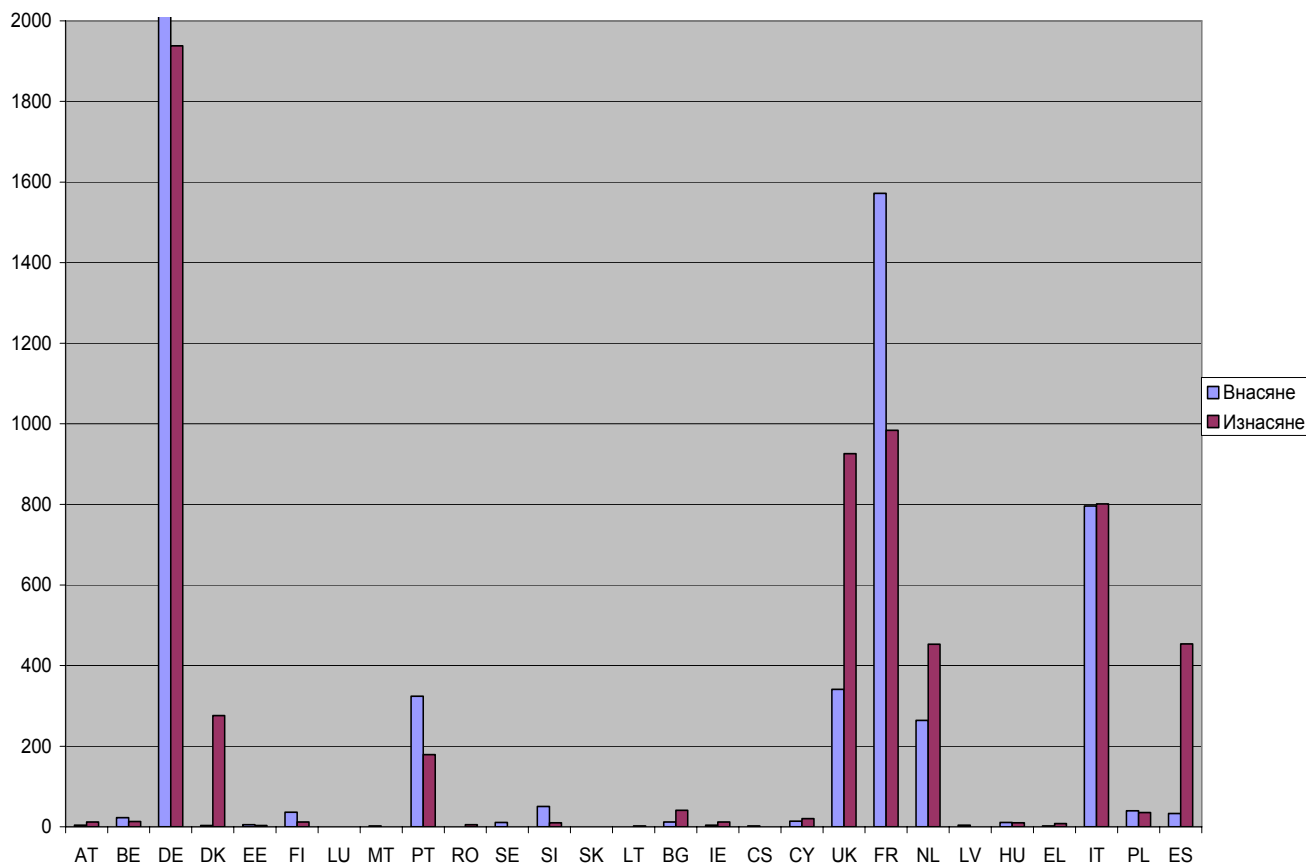
Суми от декларациите за движение на пари в брой в еквивалент на евро
— общо
за периода трето тримесечие на 2007 г. — второ тримесечие на 2009 г.

IT, PL и GR не са предоставили данни за проверки на пари в брой за третото и четвъртото тримесечие на 2007 г.
BE не е предоставила данни за третото тримесечие на 2007 г. BE did not submit data for Q3 2007.

ПРИЛОЖЕНИЕ 5:

Брой на записите за пари в брой
за всички държави-членки
за периода трето тримесечие на 2007 г. — второ тримесечие на 2009 г.

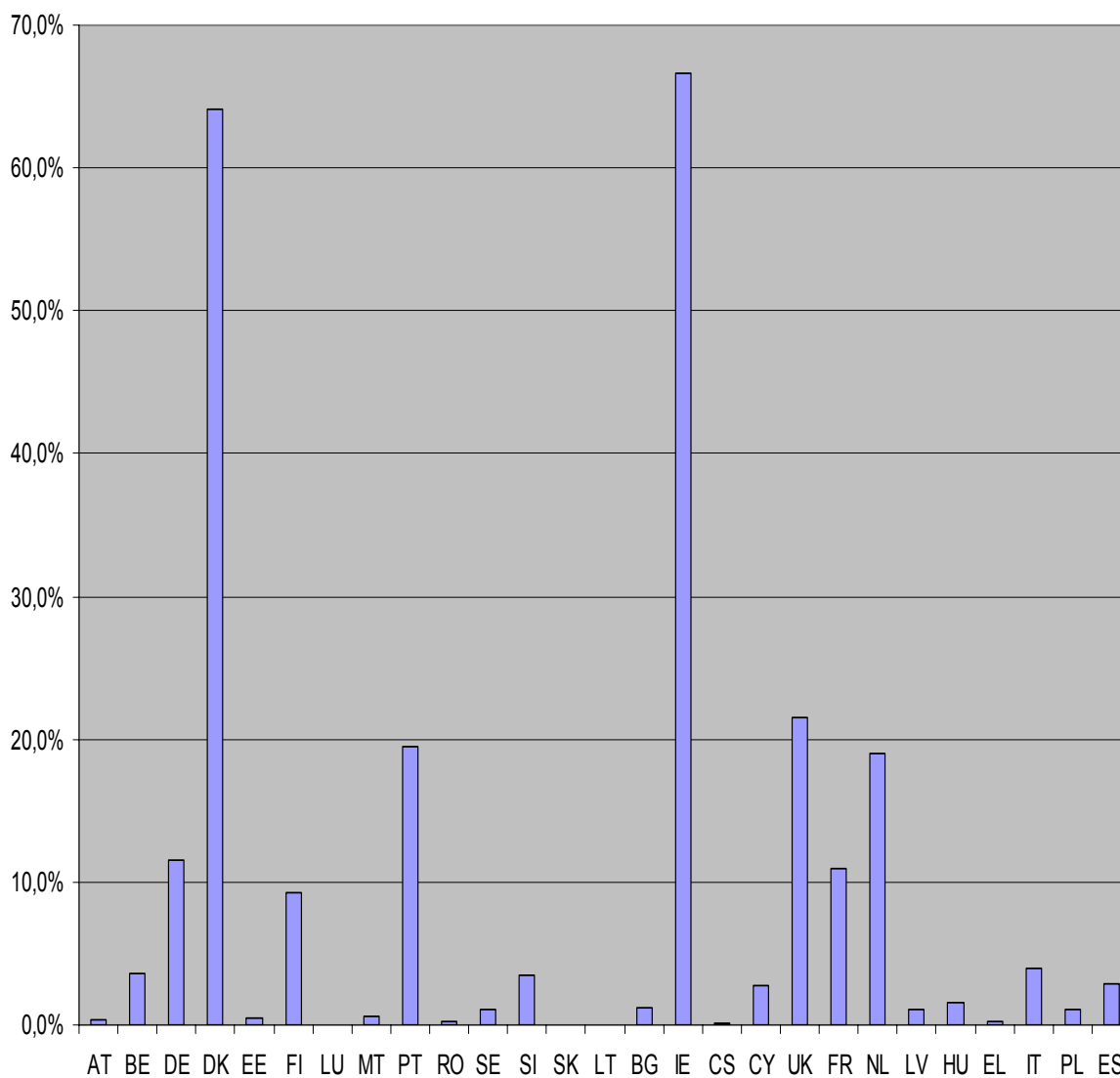

IT, PL и GR не са предоставили данни за проверки на пари в брой за третото и четвъртото тримесечие на 2007 г.

BE не е предоставила данни за третото тримесечие на 2007 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ 6:

Съотношение между записите за движение на пари в брой и общия брой на декларациите за движение на пари в брой за всички държави-членки за периода трето тримесечие на 2007 г. — второ тримесечие на 2009 г.

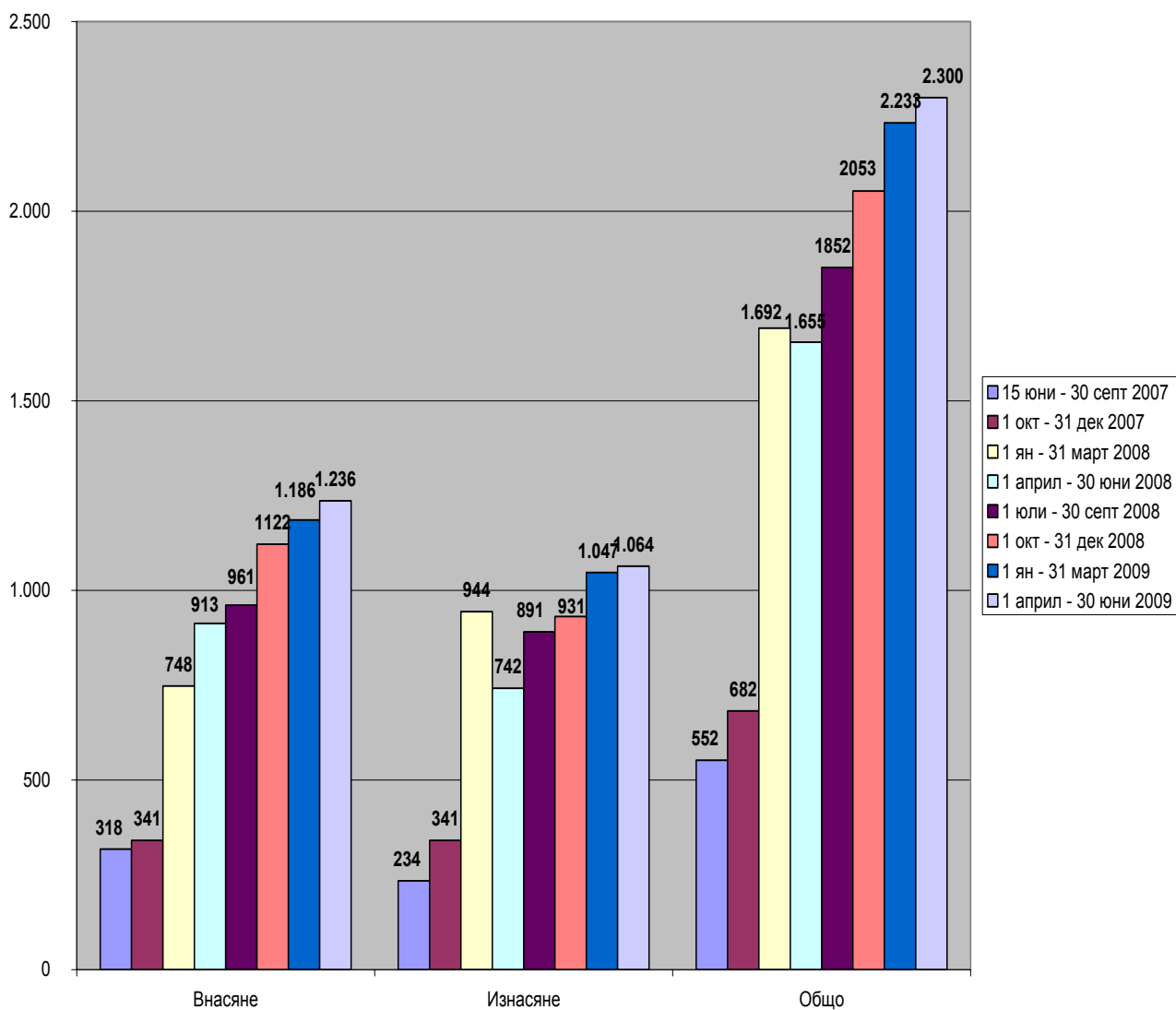

IT, PL и GR не са предоставили данни за проверки на пари в брой за третото и четвъртото тримесечие на 2007 г.

BE не е предоставила данни за третото тримесечие на 2007 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ 7:

Брой на записите за движение на пари в брой
— общо
за периода трето тримесечие на 2007 г. — второ тримесечие на 2009 г.

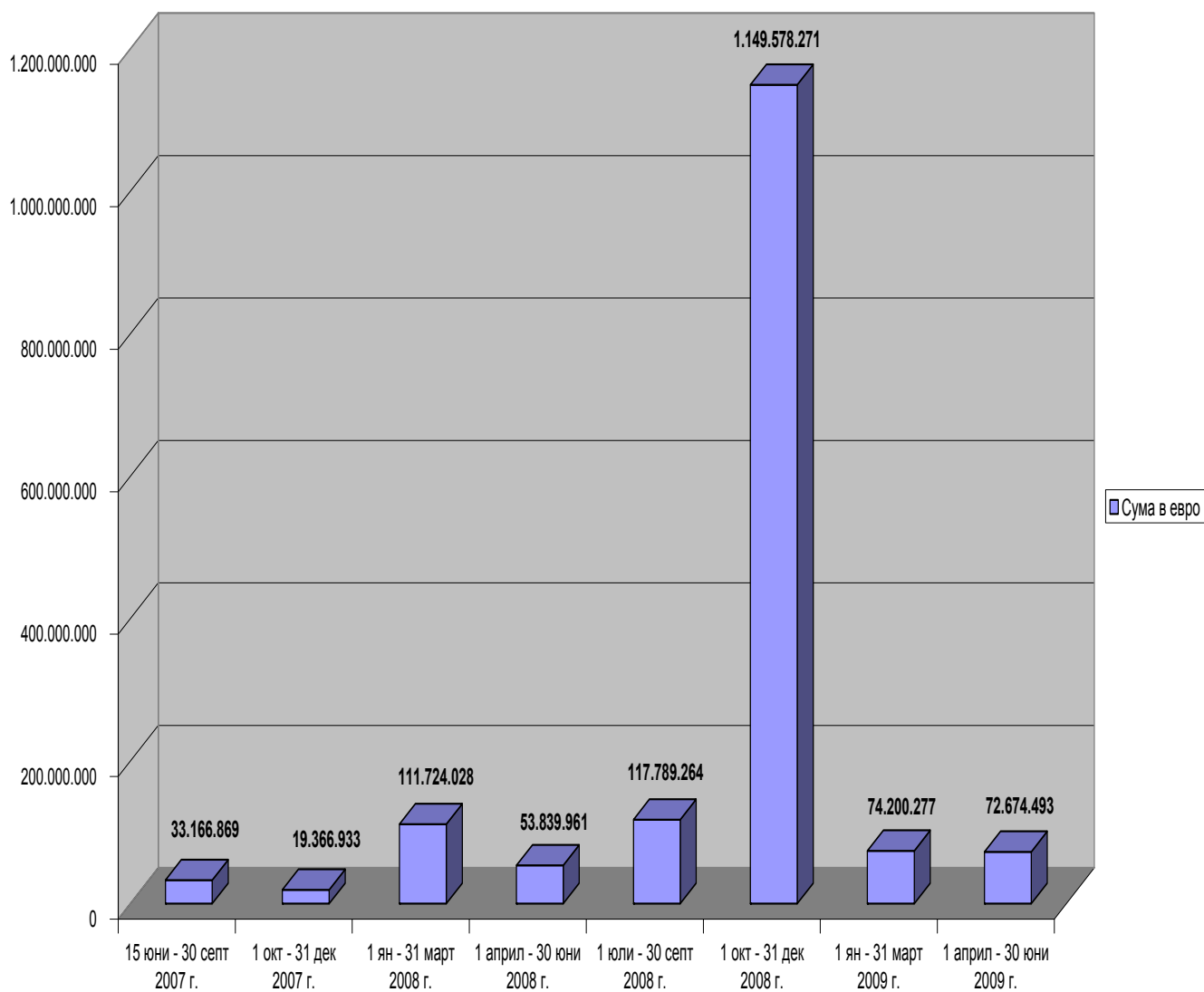

IT, PL и GR не са предоставили данни за проверки на пари в брой за третото и четвъртото тримесечие на 2007 г.

BE не е предоставила данни за третото тримесечие на 2007 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ 8:

Суми от записите за движение на пари в брой в еквивалент на евро
— общо
за периода трето тримесечие на 2007 г. — второ тримесечие на 2009 г.

IT, PL и GR не са предоставили данни за проверки на пари в брой за третото и четвъртото тримесечие на 2007 г.

BE не е предоставила данни за третото тримесечие на 2007 г.